

acollida i acció
terapèutica

MEMÒRIA ANUAL 2023

INTRODUCCIÓ PRÈVIA

L'any 2023 ha vingut marcat per el canvi en el model de relació amb la Generalitat dels nostres serveis històrics, ja que la Comunitat Terapèutica, els Pisos amb Suport i el Centre de Dia han passat al regim de concertació social des del dia 1 de juliol del 2024.

Això suposa una millora i estabilitat financera, però també una major exigència per part de l'administració perquè les places d'aquests serveis passen a ser públiques, amb el que això comporta a nivell de control de l'accés, copagament exigít, etc.

PERSONAL

La plantilla de l'entitat durant l'any 2023 ha estat formada per un total de 35 persones contractades i 2 col·laboradores autònomes, distribuïdes de la següent manera:

	HOMES	DONES	PERSONES NO BINÀRIES
COMUNITAT TERAPÈUTICA	1	5	0
PISOS TERAPÈUTICS	5	12	0
CENTRE DIA	0	2	0
P.I.T.D.	0	3	0
PROFESSIONALS ADCRITS A DIVERSOS PROGRAMES	2	7	0
TOTAL	8	29	0

També ha comptat amb la col·laboració de les persones voluntàries, 5 homes i 7 dones, sobretot per tasques administratives i de suport en diferents programes.

I hem tingut 17 alumnes de pràctiques que han aportat la seva empenta, les ganes d'aprendre i d'ajudar, de diferents disciplines: administració d'empreses, educació social, integració social, treball social, psicologia i art-teràpia. Es manté la demanda d'alumnat de pràctiques. I també que augmenten els centres educatius i universitats amb les que col·laborem.

PROGRAMES DE L'ANY 2023

PROGRAMES RESIDENCIALS

Centres de caire residencial amb un programa de tractament psico-educatiu que posant èmfasi en el treball individual, intensiu, global i adaptat, partint del model d'intervenció basat en l'ACP, l'atenció centrada en la persona.

En els centres de tractament residencial, des de la seva particularitat de micro-societats, s'hi acaben reproduint models i comportaments individuals que posen de manifest les principals dificultats de cada persona, permetent una intervenció terapèutica i educativa des de diferents vessants. Aquesta simultaneïtat d'intervencions, dins un mateix marc global, d'evolució i de canvi personal, proporciona coherència i elements reals i compartits de treball, d'evolució i de canvi personal, i és la base del model comunitari d'intervenció característic dels centres residencials de tractament.

Son centres amb atenció professional continuada.

Fa anys que tenim els centres residencials segregats per sexes, el que ens ha permès incorporar la perspectiva de gènere en l'abordatge de les addiccions, contemplant les especificitats de cada col·lectiu i intervenint també mitjançant grups de treball sobre dependència emocional, violència de gènere, etc.

COMUNITAT TERAPÈUTICA D'IGUALADA

En funcionament des de l'any 1986, està situada al medi urbà, al centre d'Igualada.

Ofereix 10 places de tractament individualitzat a homes, que l'any 2024 han passat a estar concertades pel Departament de Drets Socials.

Durant l'any 2023 ha atès a 19 persones.

PISOS TERAPÈUTICS I DE REINSERCIÓ

Quatre pisos situats a l'Hospitalet de Llobregat des de l'any 2002, amb una capacitat total de 20 places destinats exclusivament a dones.

Aquest servei també ha passat a regim de concert social amb el Departament de Drets Socials, ampliant el finançament del 2 places (fins l'any 2022 en finançaven 18).

Durant l'any 2023 s'ha atès 62 dones i 1 persona no binària.

PROGRAMES AMBULATORIS

CENTRE DE DIA

Situat al mateix edifici que els Pisos Terapèutics de l'Hospitalet de Llobregat, és un centre de tractament ambulatori diari obert de dilluns a divendres de 10 a 18h (amb opció de participar a les sortides lúdiques i culturals que s'organitzen caps de setmana i festius). Encaminat a consolidar l'abstinència i la readaptació al medi de dones que volen treballar la seva problemàtica d'addicció sense distanciar-se del seu entorn social i amb capacitat per a 20 places, 15 de les quals han passat a concert social amb el Departament de Drets Socials.

Durant l'any 2023 s'hi han realitzat les següents activitats i tallers: manualitats, relaxació, dansa-moviment-teràpia, prevenció de recaigudes, violència de gènere, habilitats socials, dependència emocional, a part dels grups terapèutics i de la psicoteràpia individual setmanal. Mantenim la col·laboració amb Sport2Live que dos matins a la setmana dirigeixen la pràctica esportiva al centre i la Fundació Ferrer Sustainability, que ens serveixen el càterring.

Com a novetat d'aquest any hem incorporat el Taller de DBT (Teràpia Dialèctica Conductual) amb la idea d'aportar eines que ajudin a que les usuàries del centre en la regulació emocional. Aquest tipus de teràpia està especialment indicada a persones amb TLP (trastorn borderline o trastorn límit de la personalitat)

En total s'han ates 44 dones l'any 2023.

PROGRAMA D'ATENCIÓ FAMILIAR:

Des dels serveis especialitzats es tendeix a posar el focus d'atenció i actuació vers la persona que manifesta el problema d'addicció, sense tenir en compte dos aspectes fonamentals: l'impacte que té a les persones del seu voltant, i com la dinàmica familiar ha pogut afavorir o actuar com a desencadenant de la problemàtica d'addicció. Sense ànim de jutjar, però si d'ajudar en la comprensió i anàlisi d'aquests factors, treballar amb les famílies ens ajuda a millorar l'estratègia d'intervenció terapèutica de la persona, a prevenir la cristal·lització de dinàmiques destructives i a acompanyar en les dificultats que està experimentant cada un dels seus membres. Les llargues trajectòries de consum va generant un deteriorament de les relacions familiars, i les famílies requereixen molt suport per a gestionar aquest fet i recuperar els equilibris personals i familiars.

Als **Grups per a Famílies**, que es desenvolupen quinzenalment a la seu social i són conduïts per una psicòloga i el director tècnic, hi han participat 29 familiars (21 dones i 8 homes) en un total de 22 sessions grupals de 2 hores cada una.

Hem continuat amb el programa iniciat l'any 2022, el **Servei d'Acompanyament Familiar** dirigit a persones amb dinàmiques familiars més deteriorades oferint espais d'intervenció individual i familiar. En aquest programa s'ha atès a un total de 37 familiars de 28 persones diferents, fent un total de 106 intervencions presencials, telemàtiques o telefòniques, en funció de la demanda.

Aquest any el programa ha estat cofinançat entre el Departament Drets Socials i la Diputació de Barcelona.

PSVA: PROGRAMA DE SUPORT A LA VIDA AUTÒNOMA

El programa es divideix en els eixos següents:

1. **Psicoteràpia individual:** dona continuïtat a la feina que s'ha anat fent des dels centres de tractament residencial, tot i que també està obert a persones que no han estat prèviament a programes de l'entitat i que requereixen un treball terapèutic per a poder superar la seva problemàtica addictiva. El servei es fa de manera setmanal des de la seu social, i durant el 2023 s'ha atès un total de 37 persones (18 dones, 19 homes).
2. **Grup d'Autoajuda:** té lloc quinzenalment a la seu social i reuneix a persones que, havent finalitzat un tractament residencial, necessiten un grup d'iguals on compartir les principals dificultats que van sorgint en el seu procés d'autonomia i reinserció. El grup és conduït per un educador. Durant l'any 2023 hi ha hagut un total de 11 sessions i hi ha participat 9 persones (2 dones, 7 homes).
3. **Pis Autogestionat:** Es tracta d'un pis adequat per a 3 dones que surten de fer un procés terapèutic residencial i que es troben en situació de sensellarisme o no disposen d'un entorn segur. És recurs totalment autogestionat, i amb acompanyament educatiu setmanal que ofereix suport, en supervisa el funcionament i ajuda en la resolució de conflictes. Durant el 2023 hi han viscut 4 dones que han estat desenvolupant el seu projecte d'autonomia (2 d'elles ja han cursat alta per inserció).

SAVA: SERVEI D'ACOMPANYAMENT A LA VIDA AUTÒNOMA

Des de la seu social i amb els professionals intervenint directament en el medi, es presta suport psico-educatiu encaminat a ajudar a la persona en el desenvolupament en el seu entorn d'una forma responsable, adaptativa i saludable, així com a la gestió la seva quotidianitat.

Per norma general, les persones que segueixen aquest programa són persones que han finalitzat el tractament residencial i sol·liciten un suport "in situ" en el moment del retorn al medi, tot i que també hi ha persones que demanen entrar en el programa per a evitar un ingrés residencial o un tractament diari al centre de dia, ja que les seves circumstàncies personals no els ho permeten, però són conscients de que requereixen d'un seguiment intens i especialitzat per ajudar-les a reordenar la seva vida i mantenir l'abstinència. I també persones que surten de complir condemna a la presó i que requereixen de suport a la inserció.

El SAVA és un servei de seguiment i tutoria des de la vessant educativa.

Durant l'any 2023 s'han atès 21 persones en aquest programa, 14 homes i 7 dones. I 5 dels homes que han participat en el SAVA son antics usuaris del programa que fem al Centre Penitenciari de Joves.

Aquest servei es pot ampliar amb uns serveis complementaris (a petició de la persona usuària i en funció de les seves necessitats), que son els que ja hem descrit anteriorment i que conformen el PSVA (Programa de Suport a la Vida Autònoma) .

PROGRAMA INDIVIDUAL DE TRACTAMENT DE LES DROGODEPENDÈNCIES (P.I.T.D.):

Programa que desenvolupem des de l'any 1991 i que consisteix en una intervenció professional de caire individual per als interns del Centre Penitenciari de Joves (homes d'entre 18 i 25 anys). Setmanalment s'atenen a 30 interns adscrits al programa per tal d'abordar la seva problemàtica addictiva, que gairebé sempre, ha anat lligada a la seva activitat delictiva.

És un programa d'especial importància ja que el focus d'intervenció és el de persones joves que estan internes al centre penitenciari i per tant, que es troben en un moment d'aturada important en el consum de substàncies, i que si aconseguen reconduir la seva vida després d'aquesta situació especialment traumàtica, evitaran molts problemes en el futur.

Volem destacar la importància d'aquest programa, doncs representa un dels pocs espais d'intervenció individual continuada del que disposen els interns, aspecte que afavoreix la confiança i la comunicació ja que la majoria d'activitats del centre son de caire grupal i els propis codis penitenciaris sovint impedeixen l'expressió de sentiments, emocions i pensaments en els espais grupals).

Durant l'any 2023 hem atès un total de 52 interns.

TALLER DE DANSA TERÀPIA AL CP MAS ENRIC:

Programa nou ja que per primera vegada hem pogut exportar un taller que fa anys que tenim incorporat en els centres residencials, i que aquest any l'hem pogut realitzar al mòdul de dones en un centre penitenciari, en aquest cas Mas Enric, gràcies a una petita subvenció del Departament de Justícia.

Aquest taller pretén ajudar a transformar la vida de les dones privades de llibertat a través d'una teràpia assequible, innovadora i beneficiosa en molt aspectes

El projecte instaura un espai creatiu i terapèutic a fi de que les internes gaudeixin dels beneficis de la dansa, el moviment, la música i el joc, i a la vegada aconseguen un major coneixement i expressivitat del cos.

Aquest espai dóna prioritat a la llibertat de moviments i es posa l'èmfasi en l'acceptació del propi moviment, més que en aprendre qualsevol tècnica, essent un treball terapèutic que treballa en tres nivells:

- Nivell Motor: estem exercitant el cos, millorant les nostres capacitats i habilitats
- Nivell Sensorial/emocional: a través del moviment del cos es generen emocions i sensacions que poden ser sentides i reconegudes
- Nivell Cognitiu: Podem ser conscients, reflexionar i comunicar.

La Dansa teràpia és una teràpia vivencial que arriba on moltes teràpies verbals no poden, donar lloc i espai d'expressió al cos i les sensacions viscudes.

Les persones que han estat sota els efectes de l'alcohol i les drogues, per exemple, tenen febles i confuses les percepcions de l'estat del seu cos, i quan aquest comença a despertar apareixen en molts casos dolor o estranyesa de la sensacions que es viuen. En aquests casos, el cos és la font del dolor, i les sensacions que d'ell es reben no són agradables.

Saber distingir les emocions com la tristesa, el dolor o la pena suposa estar dotat d'eines simbòliques de precisió i implica també haver-se discriminat de les altres. Quan les emocions no es poden percebre en el pla mental, les vivències corporals són punyents i tot és viscut com un dolor físic.

Des de la DMT es vol ajudar a cosir les connexions necessàries per millorar la consciència corporal que la persona té, identificant les sensacions que apareixen, experimentant diferents maneres de sentir-nos en un espai contenidor i de confiança, aprenent a regular les emocions. Tenir un major coneixement de les sensacions facilita una major consciència dels estats emotius.

S'introdueixen exercicis de tècniques que ajuden a millorar la consciència corporal com la relaxació, la respiració, el mètode Feldenkrais, el Mindfulness o Atenció plena, la Gimnàstica conscient i la Tècnica de Regulació Emocional.

Malauradament, aquest taller només s'ha pogut realitzar durant un mes i mig per l'endarreriment en la publicació de la subvenció, però

ha servit d'experiència pilot i esperem que l'any 2024 es pugui repetir durant més temps.

En total s'han realitzat 6 sessions i hi ha participat 11 internes.

PROGRAMES DE FORMACIÓ

Des de fa anys que estem col·laborant amb la formació de professionals de l'àmbit social de diferents graus i màsters: Grau Superior d'Integració Social, Grau Universitari d'Educació Social, Grau Universitari de Treball Social, Grau Universitari de Psicologia, Grau Universitari de Criminologia i Màster en Psicologia General Sanitària i Màster en Direcció i Intervenció Sociosanitària i Màster en Drogodependències, Màster en Art-teràpia,... de diferents escoles i universitats catalanes i estatals.

Aquest any 2023 hem tingut 17 estudiants fent pràctiques als nostres centres, una del les quals era de Grècia mitjançant el programa Erasmus.

PROGRAMES DE PREVENCIÓ

PROGRAMA DE PREVENCIÓ ESCOLAR:

Durant l'any 2023 s'ha fet el programa a l'Escola La Maquinista, a la classe de 6è, a un total de 60 alumnes.

BENEFICIARIS DELS PROGRAMES TERAPÈUTICS

PERSONES BENEFICIÀRIES DIRECTES - 2023	HOMES	DONES	PERS. NO BINÀRIES	TOTAL
COMUNITAT TERAPÈUTICA	19	0	0	19
PISOS TERAPEUTICS	0	62	1	63
CENTRE DIA	0	44	0	44
PAF - GRUPS DE FAMILIES	8	21	0	29
PAF - SERVEI D'ACOMPANYAMENT FAMILIAR	8	29	0	37
PSVA - PSICOTERÀPIA INDIVIDUAL	19	18	0	37
PSVA - GRUPS D'AUTO-AJUDA	2	7	0	9
PSVA - PIS AUTO-GESTIONAT	0	4	0	4
SERVEI D'ACOMPANYAMENT A LA VIDA AUTÒNOMA	14	7	0	21
P.I.T.D - PR. INDIV. TRACT. DROGODEP. C.PJOVES	52	0	0	52
TALLER DE DMT AL C.P. MAS ENRIC	0	11	0	11
TOTAL PERSONES ATESES	122	203	1	326

En tots els nostres serveis tenim els beneficiaris directes que són els que participen directament dels nostres programes, però també tenim els beneficiaris indirectes, que són, principalment, les persones del seu entorn immediat.

Es beneficien directament dels canvis de millora que es produeixen en la persona que està en tractament, però també perquè els oferim espais propis o compartits, per ajudar-los en la gestió de la relació amb la persona atesa.

Tampoc podem oblidar els beneficiaris subsidiaris com són el veïnat i la societat en general, perquè una persona en tractament és una persona que torna a ordenar la seva vida, adoptant una conducta respectuosa i adaptativa.

RESUM D'INGRESSOS I DESPESES PER PROGRAMA

RESUM INGRESSOS I DESPESES 2023										
ADM. FINANÇADORA	PROGRAMA	SUBVENCIO	CONCERT	APORTACIÓ USUARIS	ALTRES INGRESSOS	TOTAL INGRESSOS	DESPESES PERSONA	ALTRES DESPESES	TOTAL DESPESES	RESULTAT EXERCICI
GGCC DRETS SOCIALS	COMUNITAT TERAPEUTICA	120.445	133.044	61.725		315.214	221.541	92.937	314.479	735
	PISOS TERAPEUTICS	202.250	243.691	77.808	4.362	528.111	395.811	130.382	526.194	1.918
	CENTRE DE DIA	33.762	34.769	31.997		100.529	78.414	22.246	100.660	-132
	SAVA - SERVEI ACOMPANY. VIDA AUTONOMA	21.675				21.675	21.819	0	21.819	-143
	PAF - PROG. ACOMPANYAMENT FAMILIAR	3.416				3.416	3.978	0	3.978	-562
	PSVA -PIS AUTO-GESTIONAT KONA	9.890			7.000	16.890	6.746	11.510	18.256	-1.366
	AGENCIA DE L'HABITAGE (XHIS)	9.000				9.000		9.000	9.000	0
GGCC SALUT	PITD - PROGRAMA INDIV. TRACT. DROGODEP.	39.006				39.006	39.496	0	39.496	-490
GGCC JUSTICIA	DMT - DANSA MOVIMENT TERAPIA	1.562				1.562	1.276	368	1.644	-82
DIPUTACIO BCN	GTD - GRUP TERAPEUTIC PER A DONES (XHIS)	3.040				3.040	3.292	0	3.292	-252
	PAF - PROG. ACOMPANYAMENT FAMILIAR	1.046				1.046	1.046		1.046	0
NO APLICA	PSVA -PROG. SUPORT VIDA AUTONOMA			32.235		32.235	9.325	6.603	15.927	16.308
	ALTRES			4.938	14.959	19.897		10.733	10.733	9.164
TOTAL ANY 2023		445.092	411.504	208.703	26.321	1.091.620	782.742	283.780	1.066.522	25.098

ALTRES ASPECTES RELLEVANTS

- El dia 1 de juliol del 2023 s'inicia la concertació social per un període de 4 anys, prorrogable fins a 10, pels programes de Comunitat terapèutica, Pis i Centre de Dia.
- S'obté la concertació de la totalitat de places dels pisos (20) i la concertació de 5 places mes al centre de dia (15).
- Unad ens fa un reconeixement públic en el marc del seu congrés anual, pels més de 40 anys de trajectòria de l'entitat
- A través d'una subvenció dels fons Next Generation i de la intermediació d'UNAD, obtenim una subvenció per millorar la eficiència energètica dels pisos , canviant finestres i portes.
- La Fundació Bizcabar ens dona un premi de 7.000€ per ajudar al projecte del Pis Autogestionat
- S'inicia la col·laboració amb l'entitat Stop Accidentes que fan una activitat als centres, amb l'objectiu de prevenir accidents i sensibilitzar sobre el risc de conduir sota els efectes de les substàncies.
- Reprenem la nostra participació a la Fira de la Diversitat de l'Hospitalet de Llobregat, muntant un estand amb una mostra de les creacions de les noies al taller de manualitats.
- Primera subvenció del Departament de Justícia a l'entitat, que ens permet iniciar el Taller de DMT en un Centre Penitenciari, experiència pilot a Catalunya.
- Rebem un assessorament extern d'una especialista en gènere, la Gemma Altell, per tal de millorar la implementació de la perspectiva de gènere als nostres programes.
- Es reprèn el programa de formació interna amb dues formacions per a totes les treballadores de l'entitat:
 - Formació en Salut Mental i Addiccions
 - Principis metodològics de la nostra intervenció.
- S'inicien les taules tècniques educatives trimestrals, que reuneix a tots els professionals d'atenció directa de l'entitat amb l'objectiu de tenir un espai per compartir inquietuds, unificar criteris i pensar propostes de millora.
- Som acceptats a la EFTH, European Federation of Therapeutic Communities, federativa europea que agrupa a més de 40 entitats presents a 27 països i amb aliances a altres continents.
- Participació en les comissions de gènere, estigma, família, addiccions sense substància i Justícia Penal i Addiccions, (aquest última de nova creació) la Federació Catalana de Drogodependències.
- Incorporació a la Comissió de Justícia Penal i Restaurativa d'UNAD.
- Participació en una taula rodona de les Jornades "Observando la realidad de la violencia de genero en la intrevención en adicciones", a la Universitat de Salamanca.

PLA ESTRATÈGIC 2022-2026

D'acord amb el Pla Estratègic 2022-2026 de l'entitat, les principals línies d'actuació per l'any 2022 aniran encaminades cap a la millora de l'entitat en els següents aspectes:

1. **Instal·lacions:** Cal adaptar les instal·lacions actuals per a fer millores, o bé traslladar els equipaments a altres instal·lacions més adequades.
2. **Recursos econòmics:** Cal seguir sol·licitant subvencions i ajudes que ajudin en la creació i finançament de nous projectes. Cal fer campanyes de captació de socis i/o donants per consolidar la solvència econòmica de l'entitat. Cal estudiar i promocionar programes que ofereixin major rendiment econòmic, com el PSVA.
3. **Formació equips:** Cal implementar un sistema de formació interna que, a part de millorar i actualitzar les nostres competències professionals.
4. **Reforçament com a entitat especialitzada:** Hem de seguir consolidant-nos com a entitat especialitzada, i adaptar-nos al moment actual. Específicament:
 - Revisió interna de models, protocols i procediments, amb processos participatius de l'equip professional i la Taula Tècnica
 - Creació d'una Base de Dades per a l'anàlisi i extracció d'informació.
 - Redacció d'un manual de gestió de l'entitat, que reculli tots aquells processos necessaris per al funcionament de l'entitat
 - Assoliment d'una acreditació de qualitat externa.
 - Comunicació de la feina d'AAT al sector sociosanitari a través de l'assistència i participació en jornades, congressos i grups de treball amb diferents entitats i federatives.
 - Elaboració d'una estratègia de comunicació digital (pàgina web, articles, xarxes socials, etc.)
5. **Cohesió de l'equip:** Cal millorar la fortalesa i la comunicació de l'equip, així com de disposar d'espais de supervisió i discussió de casos clínics que proporcioni una mirada més àmplia, objectiva i unificada.
6. **Compliment normatiu:** Cal revisar el nivell de compliment normatiu actual i millorar en aquells aspectes en que aquest no estigui adaptat, ja que l'incompliment d'alguna norma a la que estem subjectes en podria portar problemes importants.